

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/120/2017
Identifikačné číslo spisu:	2602899874
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:2602899874.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. J., bývajúceho v X., 2/ T. J., bývajúcej v X., obaja zastúpení JUDr. Ivanou Hutňanovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Krížna č. 38, proti žalovaným 1/ N. Z., bývajúcemu v X., 2/ T. Z., bývajúcej v X., 3/ Y. Y., bývajúcemu v I., 4/ C. Y., bývajúcej v I., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 5 C 108/2002, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 18. augusta 2015, sp. zn. 9 Co 291/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trnave z 18. augusta 2015, sp. zn. 9 Co 291/2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Senica (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 29. januára 2014 č. k. 5 C 108/2002-755 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcov a žalovaných k parcelám nachádzajúcim sa v spoločnom dvore zapísaným na LV č. XXXX pre obec a k. ú. I. v registri „C“. Parcely boli rozsudkom súdu prvej inštancie zlúčené a znovurozdelené podľa Geometrického plánu č. 2/2012 vypracovaného znalcom Ing. Jurajom Uhliarikom. Súd prvej inštancie prikázal do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov novovytvorenú parcelu č. 147/3 - ostatné plochy vo výmere 180 m² v podiele 1/5 a novovytvorenú parcelu č. 147/2 - záhrada vo výmere 148 m² v podiele 1/1, do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných 1/ a 2/ novovytvorenú parcelu č. 147/3 - ostatné plochy vo výmere 180 m² v podiele 1/5, novovytvorenú parcelu č. 150/1 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 148 m² v podiele 1/1, do výlučného vlastníctva žalovanej 2/ novovytvorenú parcelu č. 147/3 - ostatné plochy vo výmere 180 m² v podiele 1/5, novovytvorenú parcelu č. 150/1 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 134 m² v podiele 1/1, novovytvorenú parcelu č. 150/4 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 14 m² v podiele 1/1, do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaných 3/ a 4/ novovytvorenú parcelu č. 147/3 - ostatné plochy vo výmere 180 m² v podiele 2/5, novovytvorenú parcelu č. 147/4 - záhrada vo výmere 100 m² v podiele 1/1, novovytvorenú parcelu č. 149/2 - záhrada vo výmere 100 m² v podiele 1/1, novovytvorenú parcelu č. 149/3 - záhrada vo výmere 100 m² v podiele 1/1. Súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno práva prechodu peši, prejazdu motorovými vozidlami a priznanie práva uloženia inžinierskych sietí ako aj ich užívanie na novovytvorené parcely číslo 147/3, 150/1, 150/2, 149/3 a 149/2

vo vyznačenom rozsahu v prospech Západoslovenskej energetiky a.s., za účelom vykonania opravy a údržby elektroenergetického zariadenia. Súd prvej inštancie zriadil vecné bremeno práva prechodu peši a priznanie práva uloženia inžinierskych sietí ako aj ich užívanie na novovytvorené parcely číslo 149/2, 147/4 vo vyznačenom rozsahu podľa geometrického plánu v prospech žalobcov ako vlastníkov novovytvorenej parcely č. 147/2 za účelom vykonania opravy a údržby elektroenergetického zariadenia. Súd prvej inštancie uviedol, že o trovách konania účastníkov a trovách štátu rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 O.s.p.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z 29. januára 2014 č. k. 5 C 108/2002-755 podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p ako vecne správny rozsudkom z 18. augusta 2015 č. k. 9 Co 291/2014-808. V celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením a skonštatoval správnosť dôvodov jeho rozhodnutia. Odvolací súd zároveň opravil rozsudok súdu prvej inštancie z 29. januára 2014 č. k. 5 C 108/2002-755 tak, že vo výroku 3. má byť namiesto „do bezpodielového spoluvlastníctva odporcov v 1. a 2. rade N. Z. a T. Z. novovytvorenú parcelu č. 147/3 - ostatné plochy vo výmere 180 m² v podiele 1/5, novovytvorenú parcelu č. 150/1 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 148 m² v podiele 1/1, zapísané Katastrálnym úradom v O. Správa katastra U. na LV č. XXXX pre obec a k. ú. I. v registri „C“,“ správne uvedené „do bezpodielového spoluvlastníctva odporcov v 1. a 2. rade N. Z. a T. Z. novovytvorenú parcelu č. 147/3 - ostatné plochy vo výmere 180 m² v podiele 1/5, novovytvorenú parcelu č. 150/2 - zastavané plochy a nádvoría vo výmere 148 m² v podiele 1/1, zapísané Katastrálnym úradom v O. Správa katastra U. na LV č. XXXX pre obec a k. ú. I. v registri „C“. V poslednom výroku svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, v ktorom mali za to, že súdy nižších inštancií svojimi rozhodnutiami zasiahli do právomoci iných orgánov, čím malo dôjsť podľa ich tvrdenia k naplneniu procesnej vady v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Namietali, že v konaní došlo aj k odňatiu ich možnosti konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), ako aj to, že rozhodnutie, resp. rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Napadnuté rozhodnutia súdov nižších inštancií považujú za arbitrárne, vydané na základe abstraktnej úvahy, nepreskúmateľné, založené na protizákonnom a nesprávnom postupe.

4. Žalovaní 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že súhlasia s rozsudkom odvolacieho súdu ako aj s rozsudkom súdu prvej inštancie a z toho dôvodu navrhli, aby ich dovolací súd v plnom rozsahu potvrdil.

5. Žalovaní 3/ a 4/ považujú rozhodnutia nižších inštancií za zákonné a vecne správne, plne rešpektujúce skutkový stav prípadu i platnú právnu úpravu, a preto žiadajú dovolanie dovolateľov odmietnuť.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobcovia), zastúpení advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (2. októbra 2015), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

9. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, pričom nejde o rozsudok, ktorý by mal znaky uvedené v § 238

ods. 1 až 3 O.s.p. Keďže prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. nevyplýva, je zjavné, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v danej veci podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.

10. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobcovia procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. b/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

11. Na vady konania, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolatelia uplatnili alebo neuplatnili (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

12. O vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, keď sa účastníkovi odníme možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok.

13. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

14. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia (obdobne pozri aj rozsudok ESĽP vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku č. 18990/91, 18.2.1997, § 27). V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru (rovnako tak v rozsudku vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku, § 29).

15. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru odvolacieho súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana konania. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkami predloženými súdu na účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013).

16. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu dovolateľov (č. I. 774 a nasl. spisu) sa písomne vyjadrila T. Z. za žalovaných 1/ a 2/ (č. I. 788 a nasl. spisu) a následne aj žalovaní 3/ a 4/ (č. I. 792 a nasl. spisu), žalobcovia (dovolatelia) ale nemali možnosť dozvedieť sa o týchto vyjadreniach a prípadne sa k nim aj vyjadriť, lebo odvolací súd im tieto vyjadrenia žalovaných nedoručil. Opomenutím doručenia týchto vyjadrení žalobcom došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a

tým k odňatiu im možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

17. Vzhľadom na uvedenú vadu konania majúcu za následok, že dovolateľom bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolací súd zrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

18. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.